

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICÀ

Any XIV

REUS, DIVENDRES 19 DE SETEMBRE DE 1919

Núm. 156

SAL Rolkzmann-Berlin

PREU DE UN PAQUET. PTES. 1'25

Exquisita **SAL** de **TAULA**

Destrueix tot microbi

Per vostra salut no preneu més que aquesta SAL

Evita moltes enfermetats

Producte pur i de primera qualitat

Agent exclusiu per a aquesta província i la de Lleida

JOAN TOMÀS. — Carrer de Jesús, número 13. — REUS

Es desitja un representant a cada població d'ambdues províncies. Se concedirà a qui sol·liciti major nombre de paquets en sa primer pedidó. Pago al comptat. Dirigir-se per escrit a l'agent, en REUS.

OLIS i GRASSES minerals, completament purs marca LUBROIL. Classes especials garantitzades per a automòbils i tota classe d'indústries

Caps de Cotó per a la llimpiesa de maquinaria. — **Corretges, Cables i Tiretes de cuir** de totes classes, mides i aplicacions. — **Politis de fusta** de tots tamany i mides.

Lubroil METCUT, compost soluble per a treballar metalls.

Suprimeix els inconvenients de les TALADRINES.

Vidal i Grier Importació i exportació. Fontanella, 8, Barcelona. Casa a Nova York: VIDAL GRIER and Co. Inc. 23-125, Beaver Street. REPRESENTANT a REUS: Engen. Mata Pons, Carnicerías Velles, 5 i 7, baixos. — Teléfon 366.

LA MUÑECA

TENDA DE CONFECCIONS DE ROBA BLANCA

de **REGINA REBULL**

(ANTIGA DEPENDENTA DE «EL BEBÉ»)

Carrer de Llovera (Padró), núm. 27. — REUS

Tinc l'honor de participar a la meya distingida clientela i al públic en general a les senyores, que he obert un Establiment, en gran i petita escala, de tota classe de Confeccions de roba blanca per a senyores i «bebés», pagant tindrà la seguretat de totes quantes persones es dignin confiar-me sos encàrrecs, que els serviré escrupolosament. Especialitat en nuviatges i banastés per a naixements. — Vestits per a nens i nenes.

Preus reduïts en tots els articles

La diferenciació catalana

En la memòria llegida pel fiscal senyor Cobián en l'acte d'obertura dels Tribunals, hi ha un paràgraf digne d'atenció i comentari. És aquell paràgraf en el qual parla de les característiques del sindicalisme català, sindicalisme que es diferencia de tots els altres sindicalismes del món. Aquesta diferenciació catalana, aquesta catalanitat essencial que tenen aquí tots els problemes i totes les inquietuts universals, és una realitat que els polítics amb pretensions d'estadistes cal que estudin per tal de deduir-ne les naturals conseqüències. Tot el que neix i tot el que viu a Catalunya, bo o dolent, agafa tot seguit un regust catalanesc. Aduuc

BANC DE REUS

DE DESCOMPTES I PRÉSTAMS

Capital: 5.000.000 de pessetes

BANCA - PRÉSTECES - CUPONS - GIROS - VALORS

AGENCIES A FALSET I MORA D'EBRE

*Paguem els cupons Deuda Interior 4 per 100 venciment
1.r Octubre próxim.*

les institucions o les personalitats estranyes prenen aquí caients de catalanitat. I els mateixos enemics del catalanisme, si actuen aquí, adhuc contra llur voluntat i sense que se'n adonin, tenen llur esperit amarat de catalanitat.

Aquest és el fet, aquesta és la realitat que constata en la seva memòria el fiscal del Suprem. I aquest fet i aquesta realitat volen dir que no poden resoldre de manera permanent i essencial els nostres problemes gents que no els visquin, que no els coneguin, que no els sentin, que no tinguin l'amor i la frisança de les nostres coses nacionals.

Si tots els problemes i tots els conflictes universals tenen aquí un caràcter especial de localització i diferenciació, és evident que demanen, per a llur resolució, endegament i canalització jurídica, esperits comprensius i germanívols, esperits als quals no siguin estranys els trets característics i la filiació ètnica d'aquesta diferència.

Cal que els polítics centralistes, posats constantment davant aquesta colpidora realitat nacionalista, esbrinin les causes productores de semblants efectes. Cal que comprenguin la raó d'aquesta especialització de tots els problemes catalans, és a dir, d'aquesta catalanitat essencial de tots els nostres problemes, que és el fons nent radical del nostre nacionalisme.

Nosaltres no demanem sino això:

que els governs i els partits centralistes deixin de barallar-se amb fantasmes i esguardin fit a fit la realitat.

La repressió a Irlanda

Per a combatre el moviment separatista irlandès, l'empenta i la audàcia del qual són majors cada dia, el Govern anglès i el seu representant a Irlanda, el virrei Lord French, han iniciat una forta repressió. La causa ocasional d'aquesta està en les agressions, cada vegada més freqüents, que es produeixen a Irlanda contra els soldats britànics, considerats pels «sin-feiners» com a tropes estrangeres d'ocupació.

Pero l'agreujament del problema irlandès era, així com així, una cosa inevitable des del moment que el Govern de Londres s'ha mostrat incapaç de trobar una solució satisfactoria. Després de passar una pila de temps entre projectes, debats i conferències, la Irlanda segueix sotmesa al mateix règim d'abans, empitjorat per l'estat de guerra i per l'actuació de les autoritats militars. L'imperi prolongat de la llei marcial en un país, no pot ésser un mitjà per a resoldre els problemes nacionalistes. Ni per a resoldre cap altra mena de problemes.

De la violència i del sentit de la

actual repressió anglesa a Irlanda ens en donen idea certs detalls que la premsa de Londres publica. La policia, auxiliada per la tropa—avui hi ha a la illa 70.000 soldats anglesos—s'ha posat a fer centenars d'escorcolls domiciliaris, cercant les armes i les municions que els «sin-feiners» tenen amagades. Però policies i soldats no es limiten a apoderar-se de les armes, sino que s'apoderen de tota mena de documents i destrueixen els retrats de determinats patriotes irlandesos que hi ha a les cases del país.

Una bona part de la premsa lliberal anglesa censura aqueixos procediments. Per la seva banda, el Congrés trade-unionista de Glasgow, en sa darrera sessió, ha aprovat la resolució següent:

«El Congrés considera amb alarma la greu situació de la Irlanda on tota demanda de llibertat del poble xoca amb les disposicions de l'autoritat militar. El Congrés afirma netament la seva convicció que la solució única de la qüestió consisteix en reconèixer a Irlanda el dret de disposar de la seva sort, i reclama al Govern que supprimeixi el règim militar i que reconegui aquell al poble irlandès, car això serà el ver mitjà de permetre-li de treballar per a la seva administració.»

Com ha remarcant al dit Congrés el diputat Mr. Thomas, «leader» dels ferroviaris, la persistència de la actual situació a Irlanda serà causa de tivantor en les relacions de la Gran Bretanya amb altres països. Mr. Thomas aludeix sens dubte als Estats Units.

A ROVIRA I VIRGILI.

Polítiques

La reforma electoral

El ministre de la Governació ha dit que té molt avançats l'estudi sobre la reforma electoral, quina ponència es proposa presentar en el Consell de ministres de la setmana entrant.

Ha manifestat que la reforma era bastant radical, avençant-ne lo següent:

Estableixo el vot per a la dona, major de 23 anys, començant en aquesta edat el dret de vot de l'home.

S'estableix en les grans circumscripcions un règim proporcional i el vot obligatori.

Perquè no pugui evadir-se de l'emissió del sufragi proposaré que als que no complissin aquest deure de ciutadans se'ls fixi un augment en les cèdules personals, amb la qual cosa el Tresor podrà tenir un respectable ingrés.

S'elegiria un diputat per cada 50.000 habitants.

Dimissió

El marquès de Figueroa ha dimisit el càrrec de conseller permanent del Consell d'Estat.

Se ignora el motiu determinant d'aquesta decisió, que sembla adoptà al ésser nomenat president el senyor Andrade.

Un nou confrare

regionalista

A la ciutat de Valencia acaba de veure-hi la llum un nou periòdic que s'anomena «Siglo XX», «periòdic regionalista». En l'article de presentació, «Fe de vida», diu que, convençuts que en el foment de les valors regionals hi ha la salvació de la pàtria, van publicar un llibre: «El Regionalismo en España», i ara complementen aquesta actuació amb la publicació del «Siglo XX».

El viatge d'En Cambó

El senyor Cambó, en el viatge que aquesta setmana farà per les terres lleydatanes, serà acompanyat pel senador Sr. Matheu i pel diputat a Corts senyor Trias de Bes.

El leader de la Lliga farà un acte públic a la Seu, i presidirà la inauguració del Casal Nacionalista d'Organyà.

Unió de socialistes i sindicalistes

En la reunió del ple de la Unió General de Treballadors s'ha acordat la fusió amb els sindicalistes, al qual efecte proposarà la reunió d'uns i altres elements per a tractar de la manera de portar a cap la unió dels sindicalistes i socialistes.

Informació

Per la Junta local de Subsistències amb el concurs desinteressat del Banc de Reus han estat adquirits 350.000 kilos de farina de blat de superior qualitat amb destí al consum de la població d'aquesta ciutat per a preveure les desastroses conseqüències que a no tardar reportaria la anormal situació del mercat de dit indispensable article.

L'actitut del Banc de Reus i la dels elements que han concorregut en la citada adquisició mereixen la gratitud del veïnat.

Están començats els treballs i es continuen, per a portar l'electricitat a diferents poblets veïns entre ells Castellvell i Almoher, als quals sembla que la tindran aviat per lo molt aprop que passa la línia de conducció.

Sabem que s'están fent treballs per a enlluminar amb focus elèctrics el centric carrer de Sant Llorenç.

Lliçons particulars.—Si voleu parlar i pronunciar el francès pur així com escriure'l correctament, dirigiu-vos Monterols, 38. «La Infantil».

Segons càlcul de persones enteses en l'assumpte passen de quinze millions els marcs venuts en aquesta ciutat d'ençà de la gran depreciació de dita moneda alemanya.

Ahir en el saló de l'Alcaldia quedà solucionada la vaga que venien sostenint els oficials serradors i constructors de caixes per a emballatges, mitjançant la concessió an aquestos d'una pesseta d'augment en el jornal diari i la creació de pensions per a la vellesa a càrrec dels patrons, així com mitjançant la constitució d'una comissió mixta per a solucionar les dificultats que poguessin presentar-se en les qüestions del treball.

La creació de les pensions aludides és realment una important millora que deurien imitar quantes indústries poguessin, i per la qual deu felicitar-se a la classe patronal que la ha implantat.

L'inspector de Proveïments de Murcia s'ha incautat de 25.000 kilos de patates que s'amagaven a la fiscalització de les autoritats.

F. PRIUS DEMESTRES

Corredor de Comerç col·legiat

Arraval Santa Agna, núm. 57

Compra venta de tota classe de valors, paper estranger, comptat i plaço.

Pago de cupons venciment Octubre.

La Junta Autònoma d'Extinció d'Incendis obre un concurs per a proveir les places de dos sargents, tres cabos, trenta individus i deu aspirants del cos de bombers.

En altra edició publicarem les condicions de dit concurs.

El naviler de la veïna capital i distingit amic nostre, En Macià Mallol, ha adquirit un pailebot anglès de 550 tonelades, que serà inscrit en aquella matrícula amb el nom de «Ciutat de Tarragona».

Ahir al migdia es reuní a les Cases Consistorials, la Comissió gestora del projectat ferrocarril econòmic de Reus a Montroig, passant per Riudoms i Montbrió.

Ahir contragué matrimonial enllaç, nostre bon amic el jove don Antón Cochs Estela amb la simpàtica senyoreta Na Maria Mas Mes- trés; actuant de testimonis per part de la núvia D. Agustí Fontana Graú, i per part del nuvi D. Joan Cochs Sugrañes, ambdós del comerç d'aquesta plaça.

Després de la boda la comitiva fou obsequiada amb un "lunch" en el Gran Hotel de Londres; em- prenent a la tarda els nuvis un viatge per les principals capitals d'Espanya per a desfrutar de la lluna de mel que els hi desitgem interminable.

Rebin ambdues famílies, nostra coral enhorabona.

Probablement el dia primer de novembre serà inaugurada a Lleyda l'Escola de Comerç que ha con- cedit la Mancomunitat a n'aquella ciutat en virtut de les gestions i col·laboració eficaç de l'Ajunta- ment.

SOCI CAPITALISTA Mecanic, montador especialista en aparells d'extracció d'oli d'orujo pel sulfur de carbonó, busca soci capi- talista per a instal·lar una fàbrica amb apa- rells de la seva invenció, de funcionament continuu.

Amb aquest sistema d'aparells se poden millorar grans quantitats d'orujo, essent sola- ment necessaris per a això 1.000 kilos de sul- fur.

Raó: Ramon A. Durán, Güell i Merca- der, 21, 3.er

No contesto cartes.

Rer al dia 20 del corrent ha si- gut convocada la Comissió pro- vincial.

A Barcelona s'están fent treballs per a contruir el Sindicat de pe- riodistes.

Segons sembla la Confederació General del Treball ha ofert l'apoi dels obrers de les Arts Gràfiques, per a que els periodistes consegui- xin les millores econòmiques que han de sol·licitar, si la constitució del Sindicat se porta a efecte. A judici de la Confederació, el sou mínim deu ésser de 300 ptes.

JARABE DE HIPÓCRITOS DE CLIMENT

ANEMIA INAPETENCIA RAQUITISMO DEBILIDAD

Que recetan los Sres Médicos 35 años de cre- ciente éxito

MARCA VIUDA

ES EL PRIMITIVO DESCONFIESE DE LAS IMITACIONES

La «Gaceta» publica una real ordre declarant que no té efecte re- troactiu el nombre segon del de- cret de 18 d'Agost de 1919, que modificá el nombre tercer del de- cret de 3 de Juliol del mateix any i que, per lo tant, no és d'aplica- ció a les societats cooperatives de- dicades a la construcció de cases per als seus socis, constituïdes fins a la fetxa de la present disposició.

Reparacions de fonògrafs

PREUS ECONÒMICS

ARRAVAL SANT PERE, 6. 3.

Pels agents de policia fou detin- gut fa uns quants dies un oficial de correus molt conegut per la seva catalanofobia.

Aquesta detenció segons ens diu- en està relacionada amb unes sus- traccions observades en les ofici- nes de correus d'aquesta ciutat.

Ens diuen del Vendrell que la collita de raims ha sigut molt mil- lor de lo que es creia, puix en quantitat passa de regular i en cali- tat és excelent. La verma s'está terminant.

El Sindicat Agrícola ha entrat en sa bodega comunal uns 500.000 quilograms de raims negres i uns 75.000 de blancs.

Desapareix la CASPA amb

LOGIO EBER

Excel·lent producte.

Veritable creació.

Roca i Ribas Farmacia Serra

S'ha fet públic que el Govern grec ha aixecat la prohibició d'ex- portar an aquell país el cotó i de-

més articles fabricats amb el ma- teix.

Ans d'ahir el canvi dels francs estava a 59'20 per cent preu tant baix que no hi havien arribat ni en els moments més crítics de la guerra.

Ahir s'animaren un poc, avui van a 60'40 per cent.

DELINEANT MECANIC

S'ofereix per hores.

Informes en aquesta impremta.

Sigui quin sigui el nombre de regidors que hi assisteixin, aquesta nit celebrarà sessió de segona convocatòria l'Excm. Ajuntament.

El ministre de Foment, accedint a les peticions formulades per dis- tintes Cambres Agrícoles, ha fir- mat una R. O. en la que senyala el dia 5 d'Octubre per a la elecció, el dia 12 per a el escrutini i el dia 19 per a la constitució de les Cam- bres provincials.

Col·legi de Santa Teresa de Jesús

PER A SENYORETES

Des del 15 del corrent queden obertes les classes de la Ensenyan- ça Elemental i Superior.

Ensenyament de la llengua ca- talana i lliçons particulars a hores convencionals.

Classes de Dibuix, Francés i piano

Reus, setembre de 1919. -- La Directora, TERESA MALLAFARE

ACADEMIA DE DIBUIX I PINTURA

DIRIGIDA PER

DON TOMAS BERGADA

Professor suplent de Dibuix de l'Institut General i Tècnic d'aquesta ciutat

Classes de dibuix linial, figura, adorno, pais- satge i al natural; pintura a l'oli i aquarel·la i al temple per a pintors decoradors.

Classe especial per a senyoretes. Es prepara per als que cursen el batxillerat a l'Institut.

Hores de classe convencional - Classes a domicili

Arraval baix Jesús, 31, baixos

GRÁFICS CATALANS